

У ВИПУСКУ:

- БІБЛІОТЕКИ НАВЧАЮТЬ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЧИТАЧІВ УСІХ ВІКОВИХ ГРУП 1
- МЕТОДИСТ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВПРОВАДЖУЄ ДОСВІД ДАНСЬКИХ КОЛЕГ 1
- УБА БУДУЄ ПОТУЖНУ БІБЛІОТЕЧНУ АСОЦІАЦІЮ В УКРАЇНІ 2
- АНДРІЙ КУРКОВ ДІЛИТЬСЯ БАЧЕННЯМ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕК 3
- РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ «БІБЛІОМІСТ»: ПОКАЗНИКИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРІВ ТА НАВЧАННЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ЗРОСТАЮТЬ 3

БІБЛІОТЕКИ НАВЧАЮТЬ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЧИТАЧІВ УСІХ ВІКОВИХ ГРУП

Українські бібліотеки надають уже ширше коло освітніх послуг, навчаючи не лише комп'ютерної, а й фінансової грамотності. Відвідувачі від малого до великого мають змогу навчитися плануванню бюджету, пошуку додаткових джерел доходу та інвестуванню у рамках тренінгів, які допомагають користувачам контролювати фінанси і знаходити наявні резерви.

У січні 2012 р. ініціативна група пенсіонерів м. Рівного створила клуб. За підтримки Фондації імені князів-благодійників Острозьких та місцевої приватної компанії для його членів було організовано курси фінансової грамотності.

Під час одного з семінарів йшлося про сімейне господарство. «Роблячи підрахунки своїх щомісячних витрат, більшість учасників були здивовані цими значними сумами – а джерел доходів у пенсіонерів значно менше, ніж статей

Літня відвідувачка Рівненської ДОБ навчається основам фінансової грамотності за комп'ютером

затрат», - розповідає представник Фондації. Пенсіонери визнали необхідним економити на щоденних покупках. До того ж, учасники ухвалили одностайне рішення

Закінчення на с. 4

МЕТОДИСТ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ВПРОВАДЖУЄ ДОСВІД ДАНСЬКИХ КОЛЕГ

У 2010 році Ольга Романюк, методист публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва, протягом тижня вивчала інноваційний досвід зарубіжних бібліотекарів у м. Орхус (Данія). Ми поспілкувалися з п. Ольгою, щоби з'ясувати, як вона сприяла впровадженню у діяльність її закладу корисних ідей, отриманих під час поїздки.

Б.: Що Вас найбільше вразило під час поїздки? Що було неочікуваним? Можливо, з кимось трапилися курйозні випадки?

О.Р.: Я отримала масу вражень, емоцій, корисного досвіду і, відповідно, потужний імпульс для моєї діяльності як методиста. Вразили неймовірно просторі, як за нашими мірками, площі приміщень бібліотек та їхній дизайн, абсолютна безбар'єрність для громадян з особливими потребами, рівень автоматизації бібліотечних процесів. Найбільше була вражена можливістю для користувачів відвідати бібліотеку і забрати зарезервовані для них книги навіть у той час, коли відсутній персонал бібліотеки. Вражає

кількість населення, яке регулярно користується бібліотеками – 60%! А програма туру була чудово спланована, тому курйозних ситуацій не виникало, хіба що в процесі спілкування. Дуже жалкую, що свого часу не вивчила як слід англійську.

Чи підтримуєте Ви зв'язки з іноземними бібліотекарями, з якими контактували під час поїздки? Чи продовжуєте обмінюватися досвідом з ними?

О, так! По поверненні до України я розшукала сайти данських бібліотек, в яких побувала, і слідкую за їхніми оновленнями. Внесла їх сторінки у мережі Facebook до списку вподобань, «лайкаю» та коментую їхні події і світлини. Найбільш цікаві поширюю. У друзях в мене пан Борге Сандергард – головний бібліотекар з питань туризму бібліотеки Хйоррінга. Курйозно виглядає наше спілкування у мережі Facebook. Я пишу йому данською, а він відповідає українською (за допомогою гуглівського перекладача).

Продовження на с. 2

IREX
WWW.IREX.ORG

УБА БУДУЄ ПОТУЖНУ БІБЛІОТЕЧНУ АСОЦІАЦІЮ В УКРАЇНІ

Українська бібліотечна асоціація (УБА) є членом Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА) і представлена у трьох секціях – національних бібліотечних асоціацій, публічних бібліотек та університетських бібліотек. Це дає можливість членам УБА брати участь у щорічних Конференціях ІФЛА та експертних групах, а також у розробці документів ІФЛА та впровадженні їх в Україні тощо.

У 2010 році Українська бібліотечна асоціація спільно з програмою «Бібліоміст» отримала грант ІФЛА на участь у програмі «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій», що реалізується за підтримки Фонду Білла та Мелінди Гейтс. За період з січня 2011 р. по лютий 2012 р. у межах даної програми тренерами від УБА було проведено 20 основних та каскадних семінарів.

Навчання пройшло за наступними модулями: «Бібліотечна асоціація, її роль у суспільстві»; «Розбудовуємо бібліотечну асоціацію: комунікації, бачення, стратегічне планування»; «Розвиток стратегічних партнерств»; «Бібліотеки на порядку денному»; «Бібліотечна статистика

Делегація УБА під час заходу ІФЛА

для адвокації». Загалом у тренінгах взяли участь близько 600 бібліотекарів з усієї України. «Модулі програми «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій» є дуже актуальними. Наприклад, дуже корисними були вправи з планування адвокаційних кампаній. Цей досвід вже використовується у повсякденній діяльності, а отримані знання розповсюджуються на семінарах та зустрічах з працівниками Івано-Франківської ОУНБ, районних та сільських бібліотек області», – ділиться враженнями

Галина Горбань, голова Івано-Франківського обласного відділення УБА

УБА висловлює вдячність за успішний перебіг програми експертам ІФЛА – Джілллан Халлам, доктору філософії, доценту Технологічного університету Квінсленду, Австралія, та Валентині Пашковій, доктору історичних наук, доценту, заслуженому працівнику культури України, директору Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні, віце-президенту УБА.

(За матеріалами УБА) ■

МЕТОДИСТ ВПРОВАДЖУЄ ДОСВІД ДАНСЬКИХ КОЛЕГ

Початок на с. 1

До речі, він схвально відгукнувся про матеріали з досвіду данських бібліотек, що я періодично публікую у блозі «Методична служба публічних бібліотек Києва».

Які конкретні плани з реалізації набутого досвіду Ви ставили перед собою після повернення до України? Чи були вони реалізовані?

Зізнаюся, найгострішим було бажання змінити, передусім, систему фінансування бібліотек. Данські бібліотеки фінансуються з розрахунку 100-110 дол. США на одного жителя. До того ж бюджет бібліотеки не закріплюється статтями видатків, а використовується вільно, виходячи з поточних потреб бібліотечної діяльності. За підсумками минулого року фінансування публічних бібліотек Києва склало лише 2,9 дол. на одного жителя столиці. Основним моїм завданням було розповсюдження досвіду, що може бути впроваджений у вітчизняних бібліотеках навіть в умовах вкрай обмеженого фінансового забезпечення.

Яким чином набутий досвід розповсюджувався та впроваджувався в практику роботи київських бібліотек?

Відразу по поверненню в Україну, перебуваючи у полоні емоцій і вражень від поїздки, опублікувала узагальнюючу статтю у блозі. Потім відбулася низка презентацій для колективу Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, міської молодіжної бібліотеки «Молода гвардія», для колективів районних бібліотечних систем.

Стаття «Найдемократичніші бібліотеки – у ... королівстві» надрукована у журналі «Бібліотечний форум України». Досвід данських колег та бібліотек інших країн і досі систематично висвітлюю у блозі.

Що з набутого досвіду Ви в першу чергу хотіли передати українським колегам та привнести в роботу бібліотеки? Що змінилося у діяльності київських бібліотек та бібліотеки ім. Лесі Українки завдяки Вашим зусиллям?

Ще й досі не всі публічні бібліотеки позбулися своєї «храмовості» і строгості. Данські бібліотеки – привітний простір, де всім зручно, комфортно і цікаво. Результат розповсюдження досвіду данських бібліотек очевидний: привнесені елементи в оформлення бібліотечного простору київських бібліотек, зокрема, зон для дітей, у виставковій експозиції. Урізноманітнилися масові форми роботи. А головне, відбуваються зміни у свідомості колег.

У Публічній бібліотеці ім. Лесі Українки активізувалася робота інтернет-центру. Організовані курси навчання з пошуку інформації у мережі та використання інтернет-сервісів для груп читачів різного віку. На базі інтернет-центру створено пункт допомоги абітурієнтам з реєстрації на ЗНО та електронного вступу.

Чи є відгуки користувачів, які отримали нові можливості в бібліотеці завдяки інноваціям?

Вдячних відгуків багато. Найбільше запали в душу слова подяки від батька, у якого син інвалід: «А чи знаєте Ви, що Ваша бібліотека є співучасницею в тому, що ... мій син на відмінно склав сесію?!».

Навички роботи в мережі допомагають соціальному включенню літніх людей. Наприклад, користувачці Ніні Євгенівні Івановій, 1936 року народження, оволодіння методикою пошуку інформації в інтернеті допомогло, як вона сказала, «відродитися».

Після курсу
Закінчення на с. 4

АНДРІЙ КУРКОВ ДІЛИТЬСЯ БАЧЕННЯМ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕК

Андрій Курков

У 2012 році на заходах Консультаційної ради програми «Бібліоміст» головуватиме Андрій Курков – журналіст та письменник, автор понад двох десятків книг та сценаріїв до 18 документальних

та художніх фільмів. Твори п. Куркова перекладено 34 мовами, у тому числі англійською, німецькою, французькою, голандською, іспанською, японською та турецькою. Його книги потрапили до топ-десятки європейських бестселерів. Ми попросили п. Андрія поділитися своїми думками з приводу розвитку бібліотечної сфери та порадами українським бібліотекарям щодо просування інноваційних послуг та залучення нових читачів до своїх закладів.

А.К.: У бібліотеках я буваю досить часто. Коли я працював над романом «Садівник із Очакова», – а у це місто в Миколаївській області я приїжджав багато років з сім'єю відпочивати – то, звісно, прийшов до міської бібліотеки і познайомився з директором і працівниками. Я справедливо вирішив, що вони повинні багато знати про недавню історію міста. Мені дійсно допомогли: не лише знайшли мешканців, які змогли розповісти про життя у місті в 1950-1960 рр., але й на моє прохання проглянули підшивки газет того часу. Потім вони просканували ті статті, які могли мене зацікавити, і надіслали мені їх електронною поштою, за що я їм дуже вдячний.

Бібліотеки – це, передусім, люди, які там працюють, а не тільки книги і періодика. Я люблю бібліотеки, які стають

культурними центрами і крім традиційних бібліотечних послуг займаються ще й організацією громадського і культурного життя на «своїй території». Недавно мене приємно здивувала активність працівників Міської бібліотеки міста Жидачів Львівської області. Практично щотижня у цій бібліотеці організуються зустрічі, дискусії, обговорення, навіть виступи любителів музики, на які збирається велика аудиторія.

Нещодавно мені показали нову бібліотеку в Парижі – BULAC. Це дуже сучасний заклад, в якому найбільше здивувала наявність двох десятків окремих кабінетів для індивідуальної роботи вдень і вночі.

Передусім слід підняти авторитет професії бібліотекаря і, звичайно, підвищити зарплати. Ну а бібліотекар майбутнього, як я його бачу, – це людина, яка може дати не лише поради щодо книг і періодичних видань, а й спеціаліст із комунікації та інформаційних технологій, консультант із отримання вищої освіти. Багато директорів бібліотек в Україні вже давно виконують й іншу важливу роль – культурних менеджерів у своєму місті чи районі.

На жаль, в Україні поки що не прижилася традиція клубів читачів, які самостійно читають та обговорюють обрану книгу, за можливості запрошуючи й автора. Така діяльність могла б поживити місцеве літературне середовище, адже письменники живуть не тільки у великих містах! У маленьких містечках бібліотеки могли б стати центрами життя громади.

Думаю, що бібліотеки повинні тримати руку на пульсі літературного і культурно-громадського процесу і залучати до співпраці будь-які активні групи громадян, незалежно від того, чи об'єднані ті у різноманітні організації. Бібліотеки цілком могли б зацікавити молодих відвідувачів пропозиціями відкритих дискусій на будь-які актуальні теми. За наявності залу і відеопроєктора можна було б влаштовувати некомерційні перегляди фільмів з наступним обговоренням, залучаючи учнів місцевих коледжів і шкіл. ■

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ «БІБЛІОМІСТ»: ПОКАЗНИКИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРІВ ТА НАВЧАННЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ЗРОСТАЮТЬ

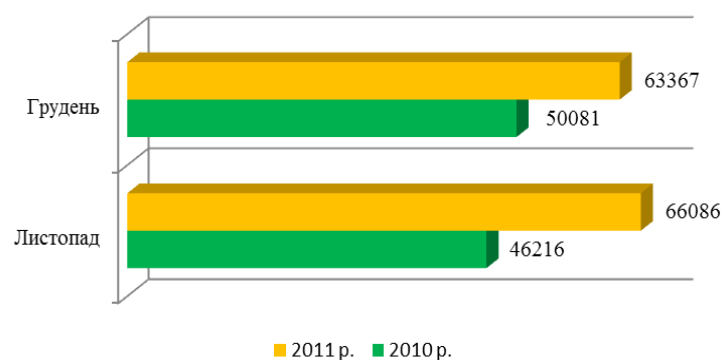
Уже понад рік програма «Бібліоміст» здійснює моніторинг і збирає статистику відвідування бібліотек, обладнаних у рамках першого раунду Конкурсу організації нових бібліотечних послуг. Програмне забезпечення, встановлене на усіх комп'ютерах, показує, що у листопаді-грудні 2011 р. ними скористалося більше відвідувачів, ніж за той самий період у 2010 р.

Наведені дані свідчать про зростання популярності пропонованих послуг серед населення. Одним з ключових чинників цієї тенденції є широкі можливості підвищення кваліфікації для бібліотечних працівників. За даними програми «Бібліоміст», курс із трьох обов'язкових модулів у Регіональних тренінгових центрах пройшли 1393 бібліотекарі, а ще сотні працівників відвідали додаткові тренінги. Загалом у період з червня 2010 р. по січень 2012 р.

навчання у РТЦ пройшли 17302 осіб. Ця статистика охоплює учасників усіх тренінгів, багато з яких взяли участь одразу у декількох заходах.

Три обов'язкові тренінгові модулі присвячені таким темам: основи комп'ютерної грамотності та використання інтернету бібліотекою; надання нових бібліотечних послуг за допомогою інформаційних технологій, у тому числі інтелектуальна власність та авторське право, методи пошуку в онлайн-ресурсах, створення бібліотечних веб-сайтів та навчання користувачів, а також інноваційний проектний і кадровий менеджмент та ініціативна діяльність бібліотек. ■

Порівняльна динаміка використання комп'ютерів програми «Бібліоміст» (усі регіони)

Офіс програми «Бібліоміст»
Вул. Саксаганського 36д,
2-й під'їзд, 5-й поверх
Київ 01033, Україна
Телефон: +380 44 586 2780
Факс: +380 44 586 2781
Ел. пошта: bibliomist@irex.ua

Штаб-квартира IREX
2121 K Street NW #700
Washington DC 20037

Телефон: 202 6288188
Факс: 202 628 8189
Ел. пошта: gl@irex.org

IREX
WWW.IREX.ORG

IREX – міжнародна не прибуткова організація, яка пропонує лідерство та інноваційні програми, спрямовані на вдосконалення якості освіти, зміцнення незалежних ЗМІ та сприяння розвитку плюралістичного громадянського суспільства. З часу заснування у 1968 р. IREX працює у більш ніж 50 країнах світу.

БІБЛІОТЕКИ НАВЧАЮТЬ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Початок на с. 1

здобути вміння, необхідні для організації самозайнятості, котра здатна збільшити доходи сімей. Відтак сформувалася група із навчання комп'ютерної грамотності на базі Регіонального тренінгового центру Рівненської державної обласної бібліотеки.

При бібліотеці-філії №8 Миської централізованої бібліотечної системи м. Кіровограда проводить щомісячні засідання жіночий клуб за інтересами. Урахувавши складну економічну ситуацію, бібліотекарі підняли тему фінансів під час заходу «Азбука сімейної економіки». Директор Галина Юрченко розповідає: «Жінкам були надані корисні поради щодо економії при купівлі нових речей та виготовлення цікавих виробів своїми руками, а також прості рецепти приготування їжі».

Інші українські бібліотеки вирішили сконцентрувати зусилля на курсах фінансової грамотності для молоді. «Школа фінансового успіху» – це спільна ініціатива МЦФС м. Стрий та одного з найбільших банків України, орієнтована на учнів 5-9 класів. «Навчання у бізнес-школі

мотивує кожну дитину опанувати ази економічних знань і відповідально розпоряджатися грошима», – вважає заступник директора Людмила Гаврушенко. Навчання уже пройшли 96 школярів.

Тим часом, миська бібліотека-філія №6 провела захід під назвою «Світ бізнесу». Під час інтелектуальної гри дев'ятикласники обговорювали створення власного бізнесу та методи ведення справи. Наприклад, школярі з'ясували, що для фотоательє потрібно організувати відповідне приміщення, зробити рекламу та визначити вартість послуг, а для шкільного магазину слід зібрати замовлення на товари, що користуються найбільшим попитом, і сформувати цінову політику.

Фінансова грамотність дозволяє людям приймати виважені рішення і ефективно розпоряджатися коштами. Кожна з вищезгаданих бібліотек зрозуміла важливість цього питання і заручилася підтримкою партнерів. Тепер ці заклади задовольняють потреби користувачів і пропонують навички, які стануть у пригоді у житті та допоможуть досягнути успіху. ■

МЕТОДИСТ ВПРОВАДЖУЄ ДОСВІД ДАНСЬКИХ КОЛЕГ

Початок на с. 2

навчання вона придбала власний комп'ютер. А фахівець із флористики Ольга Кондратьєва завдяки навчанню в інтернет-центрі бібліотеки має змогу черпати у мережі натхнення для творчості, слідкувати за виставками аматорських робіт та брати в них участь.

Які нові заходи та методи роботи Ви хотіли би використовувати у практиці Вашої бібліотеки в майбутньому?

Передусім, впровадження в усіх відділах бібліотеки автоматизованої системи обслуговування. Наразі лише відділ абонементу бібліотеки має необхідне технічне забезпечення. Уже сьогодні ми маємо можливість відслідковувати рух книги і працюємо над впровадженням модуля «Резервування», щоб можна було забронювати необхідну книгу через сайт бібліотеки. Послугою резервування книг у минулому році скористалися 275 читачів бібліотеки ім. Лесі Українки.

Продовжується робота з розвитку сімейного читання. За результатами дослідження «Читацькі уподобання родини та її інформаційні потреби» вироблено план заходів з розвитку сімейного читання. Бібліотека долучала батьків до вирішення проблем читання в сім'ї, виявляла дітей, що потребували бібліотечного обслуговування

Ольга Романюк у бібліотеці м. Орхус

вдома, посилила координацію із зацікавленими службами у подальшій роботі з сім'єю. Частина плану реалізована, що в результаті сприяло залученню до читання ще 125 дітей віком до 15 років. А загалом кількість дітей цієї вікової категорії збільшилась у порівнянні з минулим роком на 700 осіб. ■